DAGENS NYHETER.

En utskrift från Dagens Nyheter, 2021-10-12 15:38
Artikelns ursprungsadress: https://www.dn.se/arkiv/ledare/sondagssignerat-hans-bergstrom-paulsens-europasyn-ar-levd/

LEDARE

Ledare: Söndagssignerat/Hans Bergström: Paulsens Europasyn är levd

PUBLICERAD 1999-05-30

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

Skaffa nyhetsbrev

En DN-kolumnist tycks på väg att vinna EU-valet. På två veckor av valkampanj har Marit Paulsen fördubblat folkpartiet, enligt Temo.

Vad är Marit Paulsens genomslag uttryck för

Någonstans speglar det medborgarnas misstro - och trötthet - inför den "vanliga" politiken. Marit Paulsen förknippas med tre annorlunda egenskaper:

1. Livserfarenhet. Tio barn ("Hur har du klarat det", frågade en journalist; snabbt svar: "Jag leker inte med dom. Ungar leker sinsemellan; föräldrar ska inte vara några jäkla fritidspedagoger"). Lantbruk. Dessförinnan metallarbetare. För att nu bara ta de yttre attributen för en inre rotning i ett äkta liv utanför politiken och slagorden.

När jag i augusti i fjol ringde Marit för att be henne skriva en kolumn för DN:s ledarsida svarade hennes röst i telefonsvararen: "Det är bärsäsong och jag är i skogen. Återkommer i oktober." Innebörden var alldeles klar: "jag förbehåller mig rätten att behålla en sund livsbalans". Efter valrörelsen 1985 angrep Marit Paulsen den konstlade teater som de politiska debatterna alltmer förvandlats till. "Politikerna skulle behöva ta sig en tur i skogen eller i fjällen, sätta sig på var sin stubbe och vänta på själen. Därefter skulle de förstå att man måste samtala, inte gå ut med smädelser."

2. Omutlighet. Brödkaveln är ett av de verktyg Paulsen packat ner i sin resväska för Bryssel. "Besvärlig" står det på en av hennes valaffischer. När folk befarar att politiker låter sig fångas i mönster av eftergifter och bekvämlighet har Marit Paulsen en ovanlig trovärdighet för att stå på sig, för att vara beredd att "bråka" nere i Bryssel.

Som DN:s politiske reporter Börje Karlsson noterar i en kolumn i vårt lördagsmagasin är detta ett delvis nytt fenomen i svensk politisk kultur. Det speglar den växande politiska misstron, men också reaktionerna inför avståndet till centrum. Så är det också i federationen USA. De flesta kandidater anstränger sig numera för att göra trovärdigt att de står fria och omutliga i förhållande till "Washington".

3. Begripligt språk. Marit Paulsen talar konkret och tydligt, särskilt i de frågor hon ägnat särskild kraft. Så här lät det när hon framträdde på Mosebacke i Stockholm lördag eftermiddag: "Vi människor har begåvats med förmågan att förstå även andra varelsers behov. Vi kan och ska ge grisen ett grisvärdigt liv. Vi kan tyvärr inte gå till grisen och säga: skydda mitt människovärde. Grisen har inte ansvar för mig, men jag kan ta ansvar för grisen. Därmed är också sagt vad som skiljer mig som djurvän från de djurrättsaktivister som inte anser att det finns någon skillnad mellan grisen och mig."

Det normala politiska språket är ofta artificiellt. Man döljer att man inte vet vad man vill genom att krypa bakom fraser utan konkret innebörd. Det artificiella i språket adderar till bilden av det konstlade i det politiska spelet.

Den trötthet många känner inför den "vanliga" politiken skulle kunna så farlig jordmån för populister. Vardagsfrågor i stället för abstrakta frågor, det enkla framför det komplicerade, bråk hellre än kompromiss - om detta blev normen för framgång skulle vårt politiska system utarmas och bli handlingsodugligt.

Men just Marit Paulsen är faktiskt inte schablonen av sig. Hon kan demokratins processer, inklusive behovet av allianser och kompromisser, och är långtifrån någon enkel bråkmakare. Snarare är hon en folkrörelsemänniska, inklusive bygderörelsens. Och ingen jag känner är mer på djupet ideologiskt säker om vad hon vill med Europa, i de riktigt stora frågorna om tolerans, demokrati, fred, fri handel och rättsstat.

Hennes liberala övertygelse i dessa de avgörande frågorna är levd, inte bara tänkt. Hon har besökt och gjort reportage om de flesta av västra Europas krigsfält, där korna nu betar i landskap av frid. Hon bär sina barndomsminnen som "tysketösens barn" i Norge. När skolklassen skulle sjunga norska nationalsången sände fröken ut Marit i korridoren, så att hon inte skulle besudla sången. "Det var en ond tid. Nu kan jag säga att det förmodligen var en nyttig tid. Antingen går man ur sådant väldigt stark eller blir man knäckt."

Marit blev "väldigt stark". Sina erfarenheter har hon beskrivit i nyckelromanen "Liten Ida" (1979). Den tog hon först av allt fram ur sin resväska från scenen på Mosebacke igår, med orden: "Vill du förstå vem Marit Paulsen är, så gå till biblioteket och låna den här . . .".

Marit Paulsen är en av få svenska politiker som i sitt känslodjup verkligen förstår Europas mörka arv, så som människorna på kontinenten gör det. Det gör henne till en kraftfull företrädare för EU-samarbetet som Europas ljusa möjlighet att bryta den historiska upprepningens förbannelse.

HANS BERGSTRÖM

Chefredaktör

TEXT

BERGSTRÖM-HANS

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt